

Opgave 4

Gezond koppelen in België

In 2011 is de algemene prijsstijging in België 3,5 procent. Dat is hoger dan het gemiddelde van 2,2 procent in de Europese Unie (EU). Door de economische crisis zijn de nominale lonen in de EU-landen gemiddeld gelijk gebleven. In België is dat niet het geval omdat de meeste lonen, pensioenen en sociale uitkeringen gekoppeld zijn aan de gezondheidsindex. Dit is een prijsindexcijfer dat gebaseerd is op de consumentenprijsindex (CPI), maar dat geen rekening houdt met prijsontwikkelingen van alcoholhoudende dranken, tabak, benzine en diesel.

Gebruik bron 1 en bovenstaande tekst.

- 2p 15 Maak de onderstaande zinnen economisch correct.

In de EU-landen is de gemiddelde koopkracht van het loon in 2011 ... (1)....

Aan onderhoud van de woning geeft een gemiddeld Belgisch huishouden ... (2)... aan hotels, cafés en restaurants.

De prijzen van communicatie zijn in België in 2005 ten opzichte van het basisjaar ... (3)....

Kies uit:

bij (1) gedaald / gelijk gebleven / gestegen

bij (2) evenveel uit als / meer uit dan / minder uit dan

bij (3) gedaald / gelijk gebleven / gestegen

Gebruik bron 1.

- 2p 16 Leg uit, zonder een berekening te maken, dat de gezondheidsindex in 2005 gelijk is aan het CPI in 2005.

Een Belgische producent van computersoftware, gevestigd in Luik, heeft 100 werknemers. De meeste werknemers wonen in Vlaanderen en moeten dagelijks met auto of motor een flinke afstand rijden. Ze ontvangen geen reiskostenvergoeding. Bij de vaststelling van de hoogte van de brutolonen gaat het bedrijf elk jaar uit van koppeling aan de gezondheidsindex. Zo steeg het gemiddelde brutoloon van een werknemer van € 35.000 in 2005 naar € 41.125 in 2011. Toch klagen de werknemers dat in hun geval de koopkracht van het brutoloon in die betreffende periode is gedaald.

Gebruik bron 1 en bovenstaande tekst bij vragen 17 en 18.

- 2p 17 Bereken de gezondheidsindex 2011, met 2004 als basisjaar.

- 2p 18 Geef met behulp van de getallen in bron 1 een verklaring voor de klacht van de werknemers van de softwareproducent.

De sociale partners in België verschillen van mening over de koppeling van de lonen. De werkgeversorganisaties willen de lonen ontkoppelen van de prijsontwikkelingen, maar de vakbonden willen de koppeling handhaven. Tijdens een overleg ontstaat de volgende discussie tussen een woordvoerder van de werkgeversorganisaties en een woordvoerder van de vakbonden:

- 2p **19** Schrijf het vervolg van de uitspraak van de woordvoerder van de vakbonden.
Gebruik ongeveer 40 woorden.

Opgave 4

**bron 1 consumentenprijsindexcijfers (CPI) in België
2004 = 100 = basisjaar**

	categorie	weging	partieel prijsindexcijfer	
			2005	2011
01	voeding en alcoholvrije dranken	174	99,7	121,5
02	alcoholhoudende dranken, tabak, benzine en diesel	75	100,9	124,3
03	kleding en schoeisel	64	104,0	106,5
04	huisvesting	155	101,7	137,3
05	onderhoud van de woning	73	100,6	113,0
06	medische kosten	43	101,5	103,4
07	vervoer	117	100,9	121,6
08	communicatie	37	100,0	86,8
09	recreatie en cultuur	124	100,7	108,4
10	onderwijs	6	101,2	119,2
11	hotels, cafés en restaurants	62	100,6	123,8
12	diversen	70	100,7	121,1
CPI	alle categorieën	1.000	100,9	119,0